

บันทึก

เรื่อง การนับเวลาราชการของนายสมบุญ ทิพรรัตน์ (ขุนชำนาญการ)
กับนายโสส อินทรกำแหง (หลวงราษฏร์ธรรมา)

ตามหนังสือกรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ ๔๐๘๑/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาเรื่องที่กระทรวงการคลังแจ้งมาว่า เนื่องจากการต่อเวลาราชการของนายสมบุญ ทิพรรัตน์ (ขุนชำนาญการ) กับนายโสส อินทรกำแหง (หลวงราษฏร์ธรรมา) มีพฤติการณ์ไปในทำนองเดียวกัน แต่รายนายสมบุญ ทิพรรัตน์ คณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาให้ความเห็นว่า ควรนับเวลาราชการตอนต้นกับตอนหลัง ติดต่อกันได้ ซึ่งเป็นการตรงกันข้ามกับรายนายโสส อินทรกำแหง ซึ่งคณะกรรมการเรื่องราวก่อนหน้านี้ได้พิจารณาไม่ยอมให้นับเวลาราชการทั้งสองตอนติดต่อกัน ความพิสดารแจ้งอยู่ในเอกสารต่างๆ ในสำนวนที่ส่งมาด้วยแล้วนั้น

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๑) ได้พิจารณาเรื่องนี้พร้อมด้วยผู้แทนกระทรวงการคลังแล้ว เห็นว่าข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามกระทรวงพาณิชย์ที่ส่งมายังคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นไปอย่างเดียวกับเรื่องนายสมบุญ ทิพรรัตน์ (ขุนชำนาญการ) ฉะนั้นการที่จะต่อวันราชการของนายโสส อินทรกำแหง (หลวงราษฏร์ธรรมา) ให้หรือไม่ จึงต้องเป็นไปอย่างเดียวกัน

อย่างไรก็ดี ถึงแม้หลักกฎหมายจะเป็นไปตามที่ได้กล่าวให้แล้วในบันทึกเรื่องการต่อเวลาราชการของขุนชำนาญการ ซึ่งส่งพร้อมกับหนังสือที่ ๕๕๒/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๔ คณะกรรมการกฤษฎีกาก็เห็นว่า ปัญหาที่ว่าข้าราชการได้ลาออกโดยสมัครใจหรือไม่ ก่อนการใช้กฎหมายบำเหน็จบำนาญ พ.ศ. ๒๕๔๔ นั้น เป็นปัญหาข้อเท็จจริง ทั้งนี้หมายความว่า ถ้าปรากฏว่ากระทรวงการคลังซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ในการได้รับรองไว้แล้วว่าจะต่อวันราชการให้ และการรับรองนั้นได้รับการรักษาโดยได้พิจารณาพฤติการณ์อันเป็นข้อเท็จจริงในขณะที่ยังลาออก ว่ามิได้ลาออกโดยสมัครใจแล้ว ก็ต้องต่อวันราชการให้แก่ข้าราชการผู้นั้น โดยต้องถือตามข้อเท็จจริงที่ได้รับรองไว้

บัดนี้ปรากฏจากคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงการคลังว่า

(ก) กระทรวงการคลังได้รับรองไปโดยยังมีได้วินิจฉัยข้อเท็จจริงที่เป็นอยู่ในขณะที่ข้าราชการทั้งสองนี้ลาออกเลย

(ข) กระทรวงการคลังเป็นแต่ได้ใช้ความสันนิษฐานทั้งสองนี้กลับเข้ามารับราชการใหม่ในสังกัดเดิม ถือว่าเป็นการสมัครใจในครั้งนั้นแล้วเท่านั้น

เมื่อได้ทราบข้อความสองประการที่ผู้แทนกระทรวงการคลังได้ชี้แจง (อันเป็นข้อความใหม่ และไม่ได้ชี้แจงได้ทราบในขณะที่พิจารณากรณีนายสมบุญ ทิพรรัตน์ (ขุนชำนาญการ)

นี้แล้ว คณะกรรมการกฤษฎีกาเข้าใจว่า ตามที่กระทรวงการคลังตีความไว้ในปัจจุบัน ได้แสดงว่าในครั้งก่อนรัฐมนตรีได้ยกข้อเท็จจริงของกรณีมาพิจารณาไม่เพียงพอ เจื่อนไขเช่นนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกาจึงเข้าใจว่า กระทรวงการคลังจะรู้สึกว่ายากเกินไปที่จะความรับผิดชอบของรัฐมนตรี กระทรวงการคลังเอง กระทรวงการคลังชอบที่จะพิจารณาข้อเท็จจริงใหม่ได้ว่า ในขณะที่ข้าราชการทั้งสองลาออกนั้น ได้ลาออกโดยสมัครใจหรือไม่ และอาจพิจารณาคำรับรองที่ได้ไว้เสียใหม่ได้

การที่จะพิจารณาข้อเท็จจริงใหม่อีกนั้น จะต้องระลึกถึงหลักที่ได้กล่าวมาแล้วว่า ถ้าการที่กระทรวงการคลังได้รับรองต่อวันราชการให้ได้เป็นไปโดยได้พิจารณาข้อเท็จจริงในขณะที่ข้าราชการผู้นั้นลาออกว่ามีได้ลาออกโดยสมัครใจแล้ว ก็จะต้องถือตามข้อเท็จจริงที่ได้รับรองไว้นั้น และไม่อาจที่จะพิจารณากลับข้อเท็จจริงใหม่อีกได้ เช่นในการ (นายสมบุญ ทิพรัตน์ (ขุนชำนาญการ)) นี้ ปรากฏตามสำเนาหนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังถึงคณะกรรมการจังหวัดสงขลา ที่ ๓๒๐๓๙/๒๔๗๘ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๔๗๘ ซึ่งได้รับจากผู้แทนกระทรวงการคลัง ว่ารัฐมนตรีได้พิจารณาข้อเท็จจริงจึงถูกต้องแล้ว โดยข้อความชัดว่า การที่นายสมบุญ ทิพรัตน์ (ขุนชำนาญการ) ลาออกจากราชการก็เป็นเพราะเจ็บป่วย (ผลจึงเป็นว่าไม่ใช่เป็นการลาออกโดยสมัครใจ เพราะรัฐมนตรีได้อนุญาตให้นับเวลาราชการตอนแรกแล้ว)

ในกรณีนายโสส อินทรกำแหง (หลวงราษตรธุระกิจ) จะควรเป็นเหมือนทางใด ถ้าจะต้องวินิจฉัยตามหลักที่ได้กล่าวมาแล้วสำหรับในกรณีนายสมบุญ ทิพรัตน์ (ขุนชำนาญการ) ทุกประการ

(ลงชื่อ) เดือน บุนนาค

(นายเดือน บุนนาค)

เลขาธิการ

คณะกรรมการกฤษฎีกา

ตุลาคม ๒๔๘๖